

Referanser:

Arkivsak: 26/00395-10

Alle fortjener et kristent felleskap

Sammendrag

Ungdommens kirkemøte 2025 valgte «Alle fortjener et kristent fellesskap – også i distriktene» som fokussak for UKM 2026. Saken springer ut av en grunnleggende bekymring: Unge i Norge har svært ulike muligheter for å høre til i et kristent fellesskap. I sentrale strøk finnes det gjerne flere tilbud. I distriktene er tilbudene færre eller fraværende.

Denne saken handler ikke bare om behovet for flere aktiviteter. Den handler om hva slags fellesskap kirken skal tilby. Opinions målgruppestudie UNG2026 viser at unge søker ekte relasjoner, mening og tilhørighet i en verden preget av digital overstimulering. Kirken har noe unikt å tilby; et fellesskap forankret i forkynnelsen om kjærlighet, nåde, forsoning og håp. Spørsmålet er hvordan kan få vi til slike fellesskap uavhengig av hvor en bor.

Forslag til vedtak

Ungdommens kirkemøte oppfordrer

- I. til at alle tilbud og fellesskap skal bygges på de unges premisser: Av, med og for unge.
- II. Organisasjonene innen SBU (Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner) å bygge nettverk ved å skape tilbud til samarbeidende menigheter.
- III. til at det, i tillegg til hovedgudstjenesten på søndag kl. 11 som er for alle aldersgrupper, utvikles andre typer gudstjenester for unge. Disse kan danne en paraply for ungdomsarbeidet innen et samarbeidsområde.
- IV. til at alle menigheter skal være kjent med ungdomsdemokratiet. Menighetsråd må i arbeidet med budsjett, sette av penger både til deltagelse på ungdomsting og annet ungdomsarbeid.

Saksorientering

Bakgrunn

Den norske kirke er opptatt av å lytte til, og ta på alvor de unges virkelighet og behov. Det er en naturlig del av det å være en folkekirke. I denne fokussaken tar vi utgangspunkt i Opinions målgruppestudie UNG2026, som er basert på svar fra over tusen unge mellom 15 og 25 år. Den gir et detaljert bilde av en generasjon i spenning. Unge i Norge beskrives som trygghetssøkende, men sårbare. De har store ambisjoner og stiller store krav til seg selv. De ønsker trygge valg, god helse og et liv de kan forme. Samtidig er verden rundt urolig. Troen på at det skal bedre med miljøet, krigene og økonomien er lav.

71 prosent av unge er bekymret for økte priser, 60 prosent for fremtiden sin generelt, 58 prosent for krig og uro i verden. Mer enn halvparten bekymrer seg for egen livsstil, skole og studier, og sine sjanser til å få den jobben de ønsker. 52 prosent bekymrer seg for påvirkning fra mobil og skjerm. Halvparten kjenner på eget stressnivå, 47 prosent på forventningspress og 46 prosent på egen psykisk helse. UNG2026 peker på et mønster: Seks av de ti største bekymringene gjelder en selv. Det som skjer utenfor en selv, oppleves som utenfor kontrollen. Unge retter derfor blikket innover. De søker å styre det de kan: relasjoner, hverdagsvalg og mening i tilværelsen.

Relasjoner, mening og et suksessfullt liv

Når unge spørres om hva suksess er, ser de for seg en jobb med god nok lønn, et forhold, og balanse mellom jobb og privatliv. Å høre til i en vennegjeng og å eie bolig er også viktig. De fleste vil ha ganske vanlige liv med nære relasjoner. De søker ikke nødvendigvis et luksuriøst liv.

Mental helse er et av hovedtemaene i undersøkelsen. Funnene bekrefter mye av det UKM jobbet med i fokussaken om psykisk helse (UKM sak 4/24). Det handler ikke om diagnoser og behandling, men om gode hverdagsvalg. De unge beskriver gode vennskap og familierelasjoner som grunnleggende for å fungere godt. Å være med andre gir energi og mening.

«Uten relasjoner med andre mennesker hadde man nok hatt veldig dårlig psykisk helse. Man trenger noen å snakke med og noen man kan stole på. Relasjoner gjør livet enklere på alle måter.» – Jente, 24 år (UNG2026)

Vennskap er ikke bare moro her og nå. De unge forventer at gode relasjoner påvirker dem positivt på lang sikt. Mange gjør bevisste valg når de prioriterer sosialt samvær fordi det beskytter mot dårlig psykisk helse. Dette er en generasjon som forstår sammenheng mellom tilhørighet og livskvalitet.

Digital slitasje og lengsel etter det ekte

En av de tydeligste trendene i UNG2026 er det undersøkelsen kaller «mental balanse». Den konstante strømmen av nyheter, kriser og innhold skaper mental slitasje. Hjernen får sjelden hvile når avkobling stort sett betyr å scrolle videre. Sju av ti unge ønsker å bruke mindre tid på telefonen og heller ha flere fysiske opplevelser.

Motreaksjonen er å koble fra, senke tempoet og ta pauser. De unge søker forutsigbarhet, trygghet og kvalitet fremfor kvantitet. De prioriterer fysiske opplevelser, rammer som holder balansen, og rom for ekte ro. Undersøkelsen

anbefaler å tilby «tydelige rammer for pause og tilstedeværelse» og «enkle ritualer og fysiske møteplasser».

Det er vanskelig å lese disse funnene uten å tenke på at kirken har mye av det de unge søker, slik som ritualer, fysiske møteplasser, rom for stillhet og tilstedeværelse. Kirken har fellesskap der man ikke trenger å prestere, men bare kan være. Det som undersøkelsen peker på, ligner på det kirken har mulighet til å være.

Hva med sosiale medier og den digitale verden?

Digitale verktøy kan spille en støttende rolle for å holde kontakten mellom fysiske samlinger, dele erfaringer og koble unge på tvers av geografi. Men det digitale er et supplement, ikke et substitutt. De unge søker nettopp det motsatte av den skjermbaserte verdenen de lever i.

Når UNG2026 viser at unge vil ha enkle ritualer, fysiske møteplasser og rom for ro, er det en invitasjon til nettopp å være det stedet - tilby nærvær og fellesskap ansikt til ansikt.

Hva slags fellesskap kan kirken være?

Kirken trenger ikke nødvendigvis etablere flere faste aktiviteter som de unge må prioritere og være med i. De søker fellesskap bygget på noe større enn seg selv. Kirkens fellesskap er forankret i budskapet om at alle har uendelig verdi. Nåden er sterkere enn alle krav. Det finnes et håp som bærer også når livet er tungt.

For en generasjon som kjenner på prestasjonspress og bekymring, er dette et radikalt budskap: Du hører til uansett. Kirken tilbyr noe å holde fast i; en tro som bærer og et fellesskap som består.

Bibelen er full av historier om livets opp- og nedturer. Fortellinger om mennesker som er usikre, feiler og bryter sammen, og likevel møtes de med kjærlighet og nåde. Kirken kan snakke ærlig om livet. Jesus oppsøkte dem som var holdt utenfor, og spurte: «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?» Han var åpen og lyttende, uten moralsk pekefinger. Kirken er et fellesskap uten «vi» og «de andre», men et «oss».

Et kristent fellesskap for unge er et sted der man kan komme som man er, med sine spørsmål og sin tvil. Der troen gir rom for hele livet og for fellesskap med andre.

Det handler om å bygge fellesskap rundt det som er kirkens kjerne: å komme sammen, bare være sammen. Her kan vi synge, be, lese tekster, tenne lys, stikke fingrene i dåpsvannet og gå til nattverd, men også snakke om tro og liv. Det er ikke et fellesskap som krever tilpasning, men et som gir tilhørighet - ikke en arena for prestasjon, men et rom for gleden av å bare være til.

Ulike forutsetninger – samme behov

UNG2026 viser store forskjeller mellom by og distrikt. Unge i byene har flere sosiale arenaer og er mer opptatt av mental helse. Utenfor byene er arenaene færre. Her er unge mer bekymret for jobbmuligheter og mer opptatt av oppfølging ved utdanningsvalg. Mange er også villige til å bo hjemme lenger for å spare penger.

Disse forskjellene gjenspeiles i Den norske kirkes ungdomsarbeid. I sentrale strøk er det flere menigheter, organisasjoner og arrangementer. I distriktene er tilbudene færre, avstandene større og kostnadene høyere. Mange steder stopper kontakten med ungdom etter konfirmasjonen. Ledertrening som MILK og andre opplegg er verdifulle, men de fanger ikke opp alle. Det er heller ikke alle som ønsker å bli ledere.

Mange steder finnes det ikke noe reelt alternativ. Unge som ikke passer inn i et lederprogram, risikerer å falle ut av kirken.

Det handler ikke om enten ledertrening eller ingenting, men om å skape fellesskap der man kan høre til uten at det forutsetter en bestemt rolle. Et fellesskap bygget på tro og kristen identitet, der tilhørighet ikke er noe du gjør deg fortjent til, men noe du får del i. Slike fellesskap må være tilgjengelige også der det bor få mennesker.

Fellesskap på tvers av grenser

Kristent fellesskap skal ikke bare finnes der det bor flest folk. Dette utfordrer til å tenke nytt om organisering. Paragraf 12 i kirkeordningen sier noe om hvem som har ansvaret:

«Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis trosopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.»

Ikke alle menigheter kan få til et ungdomsarbeid alene. Kanskje flere menigheter kan gå sammen og skape noe større? Det krever bevissthet om de unges behov i menighetsrådene, og vilje til samarbeid på tvers av menighetsgrensene.

I 2023 hadde UKM en sak om forholdet til barne- og ungdomsorganisasjonene (UKM 6/23). De kristne organisasjonene kan bidra på flere måter:

De har infrastruktur, kompetanse og nettverk som kan hjelpe menighetsrådene.

- De kan supplere det lokale arbeidet med materiell, leirer og regionale samlinger som knytter unge sammen på tvers av geografi.
- Plattformen «Kirkens unge» legger til rette for samhandling, men samarbeidet ser forskjellig ut i bispedømmene.
- Noen bispedømmer har opprettet regionale SBU etter oppfordring fra UKM, og det fungerer godt. Andre steder er det lite kontakt mellom menigheter og organisasjoner.

For å møte disse utfordringene trengs det vilje, struktur og økonomi som tar høyde for de geografiske forskjellene i landet. Alle unge, uansett bosted, fortjener et kristent fellesskap å være en del av. Det krever vilje til samarbeid på tvers av menighet, prostier og nasjonale strukturer, - samarbeid som tar de geografiske forskjellene på alvor.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles innenfor eksisterende budsjetttrammer og administrative ressurser for Kirkerådet.